

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ

RŁO.610.5.2019.MD

Łódź, 18 grudnia 2019 r.

DECYZJA NR RŁO 9/2019 (Wersja jawna)

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 369 i 1667), oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorcę AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

uznaje się za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów działania AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie polegające na:

1. proponowaniu konsumentom zawarcia umów na podstawie wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” na okres 96 miesięcy, przy zapewnieniu przez ten okres wypłaty wynagrodzenia pokrywającego spłatę kredytu zaciągniętego przez konsumenta w banku oraz stałego miesięcznego dochodu w wysokości 600 zł miesięcznie, 7200 zł rocznie, 57600 zł w ciągu całej umowy, jednocześnie przewidując we wzorcach umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” karę umowną w wysokości 6000 zł w przypadku bezprawnego rozwiązania umowy przez AUTO RENTIER Sp. z o.o., przez co ograniczono odpowiedzialność kontraktową AUTO RENTIER Sp. z o.o., zgodnie z art. 484 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145), co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2070) i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

2. prezentowaniu cech produktu określonego treścią wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”, w sposób wprowadzający konsumentów w błąd w zakresie informacji o ryzyku związanym z inwestowaniem środków pieniężnych lub samochodu, poprzez wyeksponowanie jedynie korzyści związanych z podpisaniem umowy, kosztem informacji dotyczących okoliczności, w następstwie których umowa może nie przynieść zysku lub wygenerować straty, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o jakiej mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i nakazuje się zaniechanie ich stosowania.

II. Na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 369 i 1667) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6

tej ustawy, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorcę AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada się na AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, w związku z praktykami stwierdzonymi w punkcie I.1 - I.2 sentencji niniejszej decyzji, w postaci obowiązku skierowania listem poleconym - w terminie 2 (dwóch) miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji - do wszystkich konsumentów, którzy zawarli z AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowy, na podstawie wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”, sformułowanej w sposób czytelny i zrozumiały pisemnej informacji o treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji z dnia 18 grudnia 2019 r. nr RŁO 9/2019 uznał za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów działania AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie polegające na:

- 1. proponowaniu konsumentom zawarcia umów na podstawie wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” na okres 96 miesięcy, przy zapewnieniu przez ten okres wypłaty wynagrodzenia pokrywającego spłatę kredytu zaciągniętego przez konsumenta w banku oraz stałego miesięcznego dochodu w wysokości 600 zł miesięcznie, 7200 zł rocznie, 57600 zł w ciągu całej umowy, jednocześnie przewidując we wzorcach umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” karę umowną w wysokości 6000 zł w przypadku bezprawnego rozwiązania umowy przez AUTO RENTIER Sp. z o.o., przez co ograniczono odpowiedzialność kontraktową AUTO RENTIER Sp. z o.o., zgodnie z art. 484 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145), co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2070) i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,*
- 2. prezentowaniu cech produktu określonego treścią wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”, w sposób wprowadzający konsumentów w błąd w zakresie informacji o ryzyku związanym z inwestowaniem środków pieniężnych lub samochodu, poprzez wyeksponowanie jedynie korzyści związanych z podpisaniem umowy, kosztem informacji dotyczących okoliczności, w następstwie których umowa może nie przynieść zysku lub wygenerować straty, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o jakiej mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*

i nakazał zaniechanie ich stosowania. Treść decyzji nr RŁO 9/2019 dostępna jest na stronie www.uokik.gov.pl.

W związku z powyższym informujemy, że zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, w razie dokonania nieuczciwej praktyki rynkowej konsument, którego interes został naruszony może żądać m.in. naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych, w szczególności żądania unieważnienia umowy z obowiązkiem wzajemnego zwrotu świadczeń oraz zwrotu przez przedsiębiorcę kosztów związanych z nabyciem produktu.

*Jednocześnie informujemy, że **prawomocne decyzje Prezesa UOKiK mają charakter prejudykatu w postępowaniu sądowym.** Oznacza to, że ustalenia Urzędu co do faktu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są dla sądu wiążące. Nie musi on w tym zakresie prowadzić własnego postępowania dowodowego. Konsumentom mogą*

się powołać na prawomocną decyzję Prezesa UOKiK, gdy będą chcieli dochodzić swoich praw w sądzie.

Konsumenci mogą dochodzić swoich roszczeń indywidualnie, na drodze cywilnoprawnej, mogą również zwrócić się z prośbą o pomoc do organizacji konsumenckich oraz powiatowych (miejskich) rzeczników konsumentów, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania konsumenta, wykonujących zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony konsumentów.”.

III. Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 369 i 1667) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorcę AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada się na AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie obowiązek publikacji w ciągu 14 (czternastu) dni od daty uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji punktu I sentencji niniejszej decyzji, w związku z praktykami stwierdzonymi w punktach I.1 - I.2 niniejszej decyzji, w dwóch dziennikach o zasięgu ogólnopolskim i średnim nakładzie jednorazowym nie mniejszym niż 50 000 (słownie: pięćdziesiąt tysięcy) egzemplarzy, w ten sposób, że tekst powinien być widoczny, czytelny, umieszczony poziomo, na wystarczająco kontrastowym tle, napisany czcionką Times New Roman lub podobną, nie mniejszą niż 12 (dwanaście) punktów.

IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 106 ust. 5, 6 i 7 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 369 i 1667), oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorcę AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada się na AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie:

1. w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ww. ustawy, w zakresie opisanym w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji, **karę pieniężną w wysokości 42 000,00 zł (słownie: czterdzieści dwa tysiące złotych)**, płatną do budżetu państwa,
2. w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ww. ustawy, w zakresie opisanym w pkt I.2 sentencji niniejszej decyzji, **karę pieniężną w wysokości 42 000,00 zł (słownie: czterdzieści dwa tysiące złotych)**, płatną do budżetu państwa.

V. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 369 i 1667) oraz na podstawie art. 263 § 1, art. 263 § 2 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorcę AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

obciąża się AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie kosztami niniejszego postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w kwocie **30,30 zł (słownie: trzydzieści złotych trzydzieści groszy)** i zobowiązuje AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie do zwrotu tych kosztów Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji

i Konsumentów w terminie 14 (czternastu) dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej także: „Prezes Urzędu” lub „Prezes UOKiK”), przeprowadził postępowanie wyjaśniające w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z działalnością prowadzoną przez PRAEBEO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie lub przedsiębiorców powiązanych z tą spółką (sygn.: RŁO.403.14.2018.MD). W toku postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu ustalił, że na stronie <https://www.facebook.com/Praebeo-14175222930774/> została zamieszczona informacja o zmianie firmy PRAEBEO Sp. z o.o. na „AUTO RENTIER”. Z informacji dostępnych w Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że AUTO RENTIER Sp. z o.o. jest odrębną spółką od PRAEBEO Sp. z o.o., natomiast prezesem jednoosobowego zarządu w tych spółkach jest ta sama osoba.

W dniu 9 września 2019 r. Postanowieniem Nr 1/610.5.2019 (*dowód: karty 2-8*) Prezes Urzędu, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, postanowił o wszczęciu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania przez AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej także: „Spółka” lub „Przedsiębiorca”) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

- I. proponowaniu konsumentom zawarcia umów na podstawie wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” na okres 96 miesięcy, przy zapewnieniu przez ten okres wypłaty wynagrodzenia pokrywającego spłatę kredytu zaciągniętego przez konsumenta w banku oraz stałego miesięcznego dochodu w wysokości 600 zł miesięcznie, 7200 zł rocznie, 57600 zł w ciągu całej umowy, jednocześnie przewidując we wzorcach umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” karę umowną w wysokości 6000 zł w przypadku bezprawnego rozwiązania umowy przez AUTO RENTIER Sp. z o.o., przez co ograniczono odpowiedzialność kontraktową AUTO RENTIER Sp. z o.o., zgodnie z art. 484 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145), co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2070), a tym samym może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- II. prezentowaniu cech produktu określonego treścią wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”, w sposób wprowadzający konsumentów w błąd w zakresie informacji o ryzyku związanym z inwestowaniem środków pieniężnych lub samochodu, poprzez wyeksponowanie jedynie korzyści związanych z podpisaniem umowy, kosztem informacji dotyczących okoliczności, w następstwie których umowa może nie przynieść zysku lub wygenerować straty, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o jakiej mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2070), a tym samym może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Sprawa została przekazana przez Prezesa Urzędu Delegaturze Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi (*dowód: przekazanie sprawy z dnia 6 września 2019 r. - karta 1*).

Pismem z dnia 9 września 2019 r. Spółka została zawiadomiona o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (*dowód: karta 9*). Postanowieniem Nr 2/610.5.2019 z dnia 9 września 2019 r. (*dowód: karta 10*),

Prezes Urzędu postanowił o zaliczeniu w poczet dowodów we wszczętym wobec Spółki postępowaniu w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów o sygnaturze RŁO.610.5.2019.MD dokumenty zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym o sygnaturze RŁO.403.14.2018.MD (dowód: karty 11-21) oraz pozostałe dokumenty uzyskane przez Prezesa Urzędu (dowód: karty 22-54).

Pismem z dnia 9 września 2019 r. Prezes Urzędu wezwał Spółkę do wskazania i udokumentowania (np. w postaci zeznania podatkowego CIT lub wydruków zestawień raportów) obrotów w rozumieniu art. 106 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, osiągniętych przez Spółkę w 2018 r. z prowadzonej ogółem działalności (dowód: karta 56).

W dniu 22 października 2019 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury w Łodzi wpłynął zwrot przesyłki poleconej, adresowanej do Spółki, zawierającej ww. zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów z dnia 9 września 2019 r., Postanowienie Nr 1/610.5.2019 z dnia 9 września 2019 r., zawiadomienie o zaliczeniu w poczet dowodów z dnia 9 września 2019 r., Postanowienie Nr 2/610.5.2019 z dnia 9 września 2019 r. oraz wezwanie z dnia 9 września 2019 r. (dowód: karty 117-128). Przesyłka zawierająca wskazane pisma była awizowana 16.09.2019 oraz powtórnie awizowana 24.09.2019 r., a w dniu 01.10.2019 r. zwrócona do Prezesa Urzędu z powodu nie podjęcia w terminie (dowód: karta 117).

Spółka nie udzieliła odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu do wskazania i udokumentowania osiągniętych przez nią obrotów. Pismem z dnia 9 września 2019 r. Prezes Urzędu wystąpił do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Warszawa - Śródmieście (dowód: karta 57) o przekazanie informacji o wysokości przychodów uzyskanych przez AUTO RENTIER Sp. z o.o. w roku podatkowym 2018 r. Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego Warszawa - Śródmieście udzielił odpowiedzi w piśmie z dnia 4 października 2019 r. (dowód: karta 116).

Pismem z dnia 21 listopada 2019 r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (dowód: karta 129).

W dniu 22 listopada 2019 r. na adres uokik@uokik.gov.pl wpłynął e-mail zawierający pismo pn. „Oświadczenie zarządu Spółki AUTO RENTIER” (dowód: karty 130-132), w którym prezes zarządu Spółki zaprzeczył, aby to Spółka celowo i świadomie wprowadzała konsumentów w błąd i działała na ich szkodę. Jednocześnie prezes zarządu Spółki wskazał, że podjął decyzję o wprowadzeniu zmian w treści umów inwestycyjnych i z dniem 20.11.2019 r. wprowadzone zostaną m.in. następujące zmiany:

- zmiana brzmienia paragrafu dotyczącego wysokości kary umownej, nowy zapis o treści:

„W przypadku złamania zapisów Umowy Inwestycyjnej strony ustalają Karę Umowną w wysokości różnicy wartości Przedmiotu Umowy Inwestycyjnej na podstawie wyceny wykonanej przez niezależnego Rzeczoznawcę, posiadającego certyfikat Rzeczoznawcy Samochodowego Polskiego Związku Motorowego PZM potwierdzonego uprawnieniami zgodnymi z art. 79 a Ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 20 czerwca 1997 z póź. zm. zatwierdzone wpisem na Listę Rzeczoznawców Samochodowych Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, a kwoty całkowitej pozostałej do spłaty wobec Banku finansującego zakup Przedmiotu przypadającej na dzień rozwiązania Umowy.”,

- dodano ostrzeżenie na stronie głównej spółki www.autorentier.pl, o treści:

„Tempo rozwoju rynku wynajmu długoterminowego wyniosło na koniec I kw. 2019 r. 15,1% rok do roku, co oznacza, że było wyższe o prawie 2% niż rok wcześniej i aż o ponad 6% niż dwa lata temu, Jednak mając na uwadze nadrzędne dobro naszych Klientów - rzetelnie przedstawiamy każdy możliwy scenariusz, nawet ten najczarniejszy. W skrajnej sytuacji upadłości spółki Auto Rentier, to na Inwestorze spoczywa obowiązek uregulowania pozostałego zobowiązania wobec Banku (jeżeli pojazd jest finansowany za pomocą kredytu

bankowego) i wszelkie konsekwencje związane z brakiem tych płatności. Inwestor otrzymuje Pojazd stanowiący Przedmiot zawartej Umowy Inwestycyjnej (który od początku współpracy jest jego własnością - karta pojazdu jest zdeponowana u Inwestora), stąd może nim dowolnie dysponować (np. sprzedać aby odzyskać zainwestowany kapitał). Jednocześnie przypominamy, że samochód będący przedmiotem Umowy Inwestycyjnej jest wyłączną własnością Inwestora i nie stanowi majątku Spółki, tym samym nie może podlegać zabezpieczeniu w razie jakichkolwiek działań windykacyjnych przeciwko Spółce.”

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny

AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla miasta Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy w dniu 8 listopada 2018 r. pod nr 0000756930. Zgodnie z wpisem do KRS przedmiotem przeważającej działalności Spółki jest wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek, a przedmiotem pozostałej działalności Spółki są m.in.: handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych, działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, pozostała indywidualna działalność usługowa.

Spółka nie udzieliła odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu z dnia 23 maja 2019 r., wezwanie-monit Prezesa Urzędu z dnia 9 lipca 2019 r. oraz wezwanie-monit ostateczny Prezesa Urzędu z dnia 8 sierpnia 2019 r. do przekazania dokumentów i informacji (dowód: karty 11-21).

Prezes Urzędu ustalił, że Spółka dociera do potencjalnych klientów - konsumentów z informacją o prowadzonej przez siebie działalności poprzez stronę internetową oraz fanpage na Facebook. Spółka prowadzi następującą stronę internetową wykorzystywaną w działalności gospodarczej: <https://autorentier.pl/>. Spółka prowadzi również fanpage na Facebook pod adresem: <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-14175222930774/>.

Na stronie fanpage na Facebooku pod adresem <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-14175222930774/> zostały zamieszczone informacje, o treści:

„Posty

Auto Rentier

9 stycznia ·

Szanowni Klienci,

Miło nam poinformować, że nasza firma od 10 stycznia tego roku zmieni nazwę na "Auto Rentier".

Dostawaliśmy od Państwa wiele informacji, że poprzednia nazwa niewiele mówiła o samej firmie jak i o produkcie. W dodatku była trudna do wymówienia i do zapamiętania.

Dlatego wyciągając wnioski i wsłuchując się w Państwa komentarze postanowiliśmy stworzyć nową osobną markę o nazwie : Auto Rentier.

Skąd pomysł?

Jesteśmy wypożyczalnią samochodów działającą na zasadach spółdzielni, Stąd splot słów Auto oraz Rent.

W nawiązaniu do naszego produktu jakim jest 600+ zawarliśmy w nazwie również słowo RENTIER.

Rentier (fr. rentier) - osoba utrzymująca się z dochodów płynących od posiadanego kapitału, ruchomości i nieruchomości, odsetek od papierów wartościowych (akcji, obligacji itp.) lub wkładów bankowych

Jesteśmy przekonani, że zmiana nazwy firmy spowoduje lepszą rozpoznawalność marki, jednocześnie ułatwi kontakt z potencjalnymi nowymi Inwestorami.

Wiadomość dla aktualnych Klientów firmy:

Zmiana nazwy nie wpłynie na aktualnie zawarte Umowy Inwestycyjne. W ciągu najbliższych 2 tygodni każdy z Państwa otrzyma przesyłkę poleconą z potwierdzeniem zmian. W razie dodatkowych pytań zapraszamy do kontaktu z infolinią lub bezpośrednio z indywidualnym doradcą.”

Nowa nazwa naszej firmy:

Dowód: zrzuty ekranu strony <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-14175222930774/> ze stanem faktycznym na dzień 13 września 2019 r. (karty: 92, 101, 103-104).

PRAEBEO Sp. z o.o. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 14 czerwca 2016 r. pod nr 0000623292. Zgodnie z wpisem do KRS przedmiotem przeważającej działalności Spółki jest pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych a przedmiotem pozostałej działalności Spółki są: sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek, pozostałe pośrednictwo pieniężne, pozostałe formy udzielania kredytów, pozostała finansowa działalność usługowa gdzie indziej niesklasyfikowana z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych. Z ustaleń Prezesa Urzędu wynika, że PRAEBEO z o.o. jest odrębną spółką od AUTO RENTIER Sp. z o.o., natomiast prezesem jednoosobowego zarządu w tych spółkach jest [...].

Strona internetowa pod adresem <https://autorentier.pl/> istnieje od 10.12.2018 r. Usługę rejestracji domeny autorentier.pl świadczy nazwa.pl sp. z o.o. na rzecz AUTO RENTIER Sp. z o.o. (dowód: karty 113-115). Prezes Urzędu dokonał utrwalenia treści serwisów internetowych dostępnych pod adresem <https://autorentier.pl/> oraz <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-14175222930774/> (dowód: karty 22-54, 58-110).

Poprzez stronę internetową <https://autorentier.pl/> klient może złożyć WNIOSEK DO UMOWY INWESTYCYJNEJ 600+ RENT A CAR, w którym podaje dane osobowe, adresowe oraz źródło dochodu. Złożenie wniosku nie oznacza zawarcia umowy (dowód: karty 25, 54, 61, 90). Na ww. stronie internetowej w zakładce „Dokumenty” zamieszczone są wzorce umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” (Dowód: zrzuty ekranu strony <https://autorentier.pl/> ze stanem faktycznym na dzień 27 marca 2019 r. oraz ze stanem faktycznym na dzień 13 września 2019 r. - dowód: karty 48-53, 84-89).

Prezes Urzędu ustalił, że AUTO RENTIER Sp. o.o. proponuje konsumentom zawarcie umowy na podstawie wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” (dalej także „umowa inwestycyjna”). Umowa jest zawierana pomiędzy AUTO RENTIER Sp. z o.o., zwaną dalej w umowie „Projektodawcą” a drugą stroną umowy, zwaną dalej w umowie „Inwestorem”. Analiza ww. wzorców umów wykazała, że Spółka zamieszcza w nich postanowienia o następującej treści:

- §1. PRZEDMIOT UMOWY „Inwestor oświadcza, że stał się właścicielem samochodu wskazanego przez Projektodawcę, zgodnie z faktura zakupu nr ... z dn. zwanego dalej Pojazdem.” (dowód: karty 48, 50, 84, 86),
„Inwestor oświadcza, że stał się właścicielem samochodu osobowego wskazanego przez Projektodawcę, zgodnie z faktura zakupu nr ... z dn. zwanego dalej Pojazdem.” (dowód: karty 52, 88),
- §2. ust.1-3 WARUNKI UMOWY: „1. Inwestor zobowiązuje się i potwierdza nabycie pojazdu wskazanego przez Projektodawcę w systemie ratalnym, poprzez zawarcie z Bankiem Umowy Kredytu Samochodowego nr ... której kopia stanowi załącznik nr 1 do Umowy. 2. Inwestor oddaje w najem Projektodawcy Pojazd opisany w pkt. 1. 3. Inwestor wyraża zgodę na dalszy komercyjny podnajem Pojazdu przez Projektodawcę” (dowód: karty 48 odwrot, 50 odwrot, 84 odwrot, 86 odwrot),
§ 2 ust.1. zawarty we wzorcu umowy, który przewiduje zakup samochodu za gotówkę (bez kredytu), otrzymał brzmienie: „Inwestor zobowiązuje się i potwierdza nabycie pojazdu wskazanego przez Projektodawcę na podstawie faktury zakupu.” (dowód: karty 52 odwrot, 88 odwrot),
- §4. WYNAGRODZENIE „1. Strony ustalają, że czynsz łączny wypłacany Inwestorowi będzie składał się z dwóch przelewów. a) Pierwszy czynsz za wynajęty pojazd w kwocie ... PLN na rzecz raty w Banku finansującego pojazd. b) Czynsz będzie wypłacony na rachunek bankowy wskazany w Umowie Kredytu Samochodowego. NRB: ... zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu. 2. Drugi czynsz za wynajęty pojazd w kwocie **600,00 PLN** na rzecz Inwestora będzie wypłacony z końcem każdego miesiąca na rachunek bankowy Inwestora. NRB: ...” (dowód: karty 49, 85).
§ 4. ust. 2 zawarty we wzorcu umowy, który przewiduje wypłatę drugiego czynszu raz do roku, otrzymał brzmienie: „Drugi czynsz za wynajęty pojazd w kwocie **7200,00 PLN** na rzecz Inwestora będzie wypłacany raz do roku, z góry na rachunek bankowy Inwestora. Termin wypłaty pierwszego czynszu nastąpi nie później niż w terminie 7 dni od daty podpisania niniejszej Umowy oraz w latach kolejnych w terminie 7 dni od zakończenia bieżącego roku korzystania przez Projektodawcę z auta. Inwestor kwituje przyjęcie wynagrodzenia w kwocie **7200,00 PLN w gotówce.**” (dowód: karty 51, 87).
§ 4. zawarty we wzorcu umowy, który przewiduje zakup samochodu za gotówkę (bez kredytu), otrzymał brzmienie: „1. Strony ustalają, że czynsz łączny wypłacany Inwestorowi za wynajęty Pojazd w kwocie **1500 zł** będzie przekazywany w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca kalendarzowego na rachunek bankowy Inwestora o numerze: NRB: ...” (dowód: karty 53, 89),
- §5. OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY „1. Umowa zostaje zawarta na czas określony na okres ... miesięcy. 2. Inwestor ma prawo wypowiedzenia Umowy z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. 3. Projektodawca nie może rozwiązać Umowy przed jej upływem. W przypadku bezprawnego rozwiązania Umowy przez Projektodawcę, Inwestorowi przysługuje odszkodowanie w wysokości opisanej w § 6 pkt. 2. 4. Wydanie pojazdu nastąpi w dniu podpisania niniejszej Umowy.” (dowód: karty 49, 51, 85 odwrot, 87),
„1. Umowa zostaje zawarta na czas określony na okres ... miesięcy. 2. Inwestor ma prawo wypowiedzenia Umowy z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. 3. Projektodawca nie może rozwiązać Umowy przed jej upływem. W przypadku bezprawnego rozwiązania Umowy przez Projektodawcę, Inwestorowi przysługuje odszkodowanie w wysokości opisanej w § 6 pkt. 2. Projektodawca nie może rozwiązać umowy, z zastrzeżeniem § 6 ust. 1 umowy. 4. Wydanie pojazdu nastąpi w dniu podpisania niniejszej Umowy.” (dowód: karty 53, 89),
- §6. ROZWIĄZANIE UMOWY „1. Stronom przysługuje prawo do natychmiastowego rozwiązania umowy w razie naruszenia przez którąkolwiek ze stron obowiązków określonych w niniejszej Umowie. 2. W przypadku złamania zapisów Umowy strony

ustalają karę umowną w wysokości 6000 zł.” (dowód: karty 49 odwrót, 51 odwrót, 53, 85 odwrót, 87 odwrót, 89).

Ponadto, Prezes urzędu ustalił, że w związku z oferowanym przez Spółkę produktem, Przedsiębiorca stosuje następujące sformułowania:

1. na stronie internetowej <https://autorentier.pl/>: „ Liczba samochodów, w którą inwestujesz to: min 1”, „600 zł Wynagrodzenie miesięczne 7200 zł Wynagrodzenie roczne 57600 zł Wynagrodzenie w ciągu całej umowy”, „ZŁÓŻ WNIOSEK”, „WYSTARCZY DOWÓD!”, „Podpisują Państwo Umowę z Auto Rentier Sp. z o.o. na zakup i jednoczesny wynajem zakupionego samochodu.”, „Dzięki uproszczonym procedurom, decyzja o możliwości przystąpienia do projektu przyznana jest w ciągu jednego dnia od złożenia wniosku.”, „Firma Auto Rentier wynajmuje Państwa samochód osobom prywatnym i firmom w całym okresie obowiązywania Umowy. Zapewniamy pełne ubezpieczenie samochodu oraz serwis techniczny. Po zakończeniu Umowy - samochód wraca do Państwa.”, „Pieniądze z wynajmu samochodu spłacają kredyt samochodowy, jednocześnie pozwalają zarabiać miesięcznie 600 zł netto.”, „600 zł co miesiąc trafia na Państwa konto, bez wychodzenia z domu. I tak aż przez nawet 96 miesięcy!” (dowód: karty 23,59),
2. na stronie internetowej <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-141752222930774/>: „AUTORENTIER ZOSTAŃ RENTIEREM” (dowód: karty 92, 100), „AUTO RENTIER to unikatowe rozwiązania inwestycyjne na polskim rynku.” (dowód: karta 105).

Ponadto, na głównej stronie <https://autorentier.pl/> zamieszczone są wyjaśnienia zawarte w tabeli zatytułowanej FAQ, o następującej treści (dowód: zrzuty ekranu strony <https://autorentier.pl/> ze stanem faktycznym na dzień 27 marca 2019 r. oraz ze stanem faktycznym na dzień 13 września 2019 r.):

„GDZIE JEST W TYM WSZYSTKIM HACZYK?”

Umowa Inwestycyjna jest bardzo przejrzysta. Jej wzór jest dostępny na naszej stronie. W razie dodatkowych pytań wszelkich informacji udzieli Państwu nasz konsultant. Najprościej mówiąc, Państwo przystępując do współpracy z nami, stają się Państwo właścicielami przedmiotu inwestycji (samochodu) przeznaczonego do zasilenia naszej floty pojazdów na wynajem. Dzięki temu osiągają Państwo stały pasywny dochód w wysokości min. 600 zł miesięcznie.” (dowód: karty 30, 66),

„CO JAK UKRADNĄ SAMOCHÓD?”

Państwa pojazd jest ubezpieczony w pełnym zakresie, czyli OC/AC/NNW/KR/Asistance, dzięki czemu są Państwo zabezpieczeni na wypadek wszystkich zdarzeń, tj. kolizja, szkoda całkowita czy kradzież.” (dowód: karty 31, 67),

„CO JAK ROZWIĄŻECIE ZE MNĄ UMOWĘ A JA ZOSTANĘ Z KREDYTEM

Rozwiązując Umowę z Państwem, złamali byśmy prawo. Umowa gwarantuje że przez cały okres jej obowiązywania będziemy wynajmować pojazd. W przypadku niedotrzymania warunków Umowy, przewidziane są kary finansowe. Wzór Umowy znajdują Państwo na naszej stronie internetowej.” (dowód: karty 32, 68),

„CO Z SAMOCHODEM PO ZAKOŃCZENIU UMOWY?”

Po zakończeniu Umowy samochód wraca do Państwa.” (dowód: karty 33, 69),

„GDZIE MIEŚCI SIĘ WASZA FIRMA?”

Siedziba naszej firmy mieści się przy ul. Lambady 4 w Warszawie. Jeśli jednak są Państwo z innego rejonu, część formalności jak np. złożenie wniosku może odbyć się zdalnie. Nie ma konieczności Państwa przyjazdu do Warszawy, podpisanie Umowy może odbyć się we wskazanym przez Państwa dogodnym miejscu.” (dowód: karty 34, 70),

„CO W PRZYPADKU JEŚLI KIEROWCA WYNAJĘTEGO POJAZDU BĘDZIE POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH UŻYWEK?

W takim wypadku to użytkownik tego pojazdu ponosi wyłączną odpowiedzialność. Państwo, jako właściciele auta w żaden sposób nie odpowiadają za wykroczenia popełnione przez jego użytkownika. Osoba wypożyczająca samochód bierze za niego pełną odpowiedzialność. W przypadku np. ucieczki z miejsca ewentualnego zdarzenia - udostępniamy dane użytkownika oraz zapisy z monitoringu GPS odpowiednim organom.” (dowód: karty 35, 71),

„A WY NA CZYM ZARABIACIE?

Umowa przewiduje spłatę raty bankowej za pojazd oraz miesięczne wynagrodzenie w kwocie min. 600 zł dla Państwa, czyli ok. 1500 zł. Nie jest tajemnicą że, na wynajmie auta zarabiamy więcej gdyż stawki dzienne za wynajem to ok. 100 zł. Nasz zysk ukryty jest w różnicy tego za ile wynajmiemy Państwa samochód a kosztami serwisów oraz ubezpieczenia gdyż ten obowiązek również spoczywa na naszej firmie.” (dowód: karty 36, 72),

„OD JAK DAWNA DZIAŁACIE NA RYNKU?

Nasza firma działa na rynku od czerwca 2016 roku. Oprócz Programu 600+ mamy wiele innych ciekawych rozwiązań jak np. Anonimowy Rachunek Bankowy. Zajmujemy się również ubezpieczeniami oraz doradztwem finansowym a także prowadzimy wypożyczalnię samochodów.” (dowód: karty 37, 73),

„ILE MACIE JUŻ TAKICH SAMOCHODÓW?

Nasza firma posiada własną flotę aut. Dodatkowo zbudowaliśmy flotę działającą na zasadach ”Spółdzielni”. Na chwilę obecną jest to kilkadziesiąt pojazdów.” (dowód: karta 38),

Nasza firma posiada własną flotę aut. Dodatkowo zbudowaliśmy flotę działającą na zasadach ”Spółdzielni”. Na chwilę obecną jest to prawie 200 pojazdów.” (dowód: karta 74),

„CZY MUSZĘ BRAĆ KREDYT? CO JEŚLI MAM GOTÓWKĘ?

Nie ma takiej konieczności. Nie narzucamy Państwu określonego schematu finansowania przedmiotu inwestycji. Jeśli dysponują Państwo gotówką na zakup samochodu, wynagrodzenie miesięczne wyniesie już nie 600 zł a min. 1500 zł.” (dowód: karty 39, 75),

„NA JAKI OKRES JEST TA INWESTYCJA?

Umowa podpisywana jest na 96 miesięcy czyli na okres dokładnie taki sam jak umowa kredytowa z Bankiem. Przez całą Umowę, zarobią Państwo min. 57600 zł łącznie” (dowód: karty 40, 76),

„CZY MOGĘ WZIĄĆ KREDYT NA KRÓCEJ NIŻ 8 LAT

Niestety, aby samochód mógł się finansować z najmu, jednocześnie generując dla Państwa dochód miesięczny, rata bankowa musi być w określonej wartości. Przy krótszym niż 8 lat okresie współpracy, rata kredytu była by zbyt wysoka aby cała współpraca była rentowna zarówno dla Państwa jak i dla naszej firmy.” (dowód: karty 41, 77),

„CO JAK SAMOCHÓD SIĘ ZEPSUJE?

Każdy samochód objęty jest ochroną. Zapewniamy pełny pakiet ubezpieczeniowy na każdy pojazd obowiązujący przez cały okres finansowania pojazdu oraz trwania Umowy. W sytuacji naprawy czy serwisu eksploatacyjnego, wszystkie koszty ponosi nasza firma. Bez względu na to czy będą to klocki hamulcowe, skrzynia biegów czy silnik, obowiązek serwisowania spoczywa na nas - zgodnie z Umową. Tak samo dzieje się w przypadku szkód komunikacyjnych.” (dowód: karty 42, 78),

„CO JAK NIE BĘDZIE CHĘTNEGO NA WYNAJEM?

„Rynek wynajmu samochodów w Polsce jest bardzo dynamiczny. Obserwujemy stały wzrost zainteresowania klientów takim rozwiązaniem. Współpracujemy z szeregiem firm, tj. z Towarzystwami Ubezpieczeniowymi oraz serwisami w zakresie pojazdów zastępczych, z firmami świadczącymi usługi przewozu osób a oraz z wieloma innymi podmiotami oraz osobami fizycznymi. Umowa gwarantuje Państwu wypłatę wynagrodzenia niezależnie od tego czy samochód jest wynajęty czy też nie. Nie wpływa to również na kwotę wynagrodzenia.” (dowód: karty 43, 79),

„CZY MAM WPLYW NA TO JAKI SAMOCHÓD KUPUJĘ?

Budujemy flotę pojazdów w oparciu o konkretne marki i modele. W momencie składania wniosku możemy określić Pana preferencje, i jeśli będą one zbieżne z zapotrzebowaniem naszych kontrahentów, na pewno uwzględnimy Pana sugestię.” (dowód: karty 44, 80),

„W JAKIEJ WYSOKOŚCI BIORĘ KREDYT? ILE KOSZTUJE SAMOCHÓD?

Średni koszt kupowanego samochodu w naszej flocie to ok. 70.000 zł.” (dowód: karty 45, 81),

„ILE UMÓW MOGĘ ZAWRZEĆ MAKSYMALNIE?

Wiele zależy od Pana zdolności kredytowej. Maksymalnie można zawrzeć 4 Umowy i otrzymywać miesięcznie wynagrodzenie w wysokości 2400 zł” (dowód: karty 46, 82),

„CZY MOGĘ WAM WYNAJAĆ SWÓJ SAMOCHÓD?

Tak, pod warunkiem że spełnia on nasze wymagania flotowe. Samochód nie może być starszy niż 3 lata. Najlepiej aby było to auto 7 miejscowe. Preferujemy silniki diesla o pojemnościach nie większych niż 2 litry. Zgłoszenie swojego samochodu jest każdorazowo rozpatrywane indywidualnie. Samochód musi przejść szczegółowe oględziny przed wydaniem decyzji o przyjęciu go do naszej floty.” (dowód: karty 47, 83).

Jednocześnie Prezes Urzędu ustalił, że w Pierwszym Urzędzie Skarbowym Warszawa - Śródmieście nie odnotowano wpływu zeznań podatkowych złożonych przez podatnika AUTO RENTIER Sp. z o.o. (dowód: karta 116).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Interes publiczny

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 369 i 1667, dalej „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów” lub „uokik”), ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana jest w ramach działań Prezesa Urzędu w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie.

W ocenie Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny. Skutkami działań Przedsiębiorcy dotknięty mógł zostać nieoznaczony z góry krąg konsumentów - wszyscy konsumenci, którzy korzystając ze strony internetowej zapoznali lub mogli zapoznać się z ofertą Przedsiębiorcy zamieszczoną na stronie internetowej <https://autorentier.pl/> oraz fanpage na Facebooku <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-14175222930774/>, a następnie podjęli działania mające na celu podpisanie umowy inwestycyjnej ze Spółką. Działania Przedsiębiorcy nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale szerszego kręgu konsumentów, kontrahentów

Przedsiębiorcy, których sytuacja jest identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie istnieje więc możliwość poddania zachowania Przedsiębiorcy dalszej ocenie pod kątem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Naruszenie art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Natomiast art. 24 ust. 2 uokik stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy. Na gruncie niniejszej sprawy zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorcy.

W związku z powyższym, dla uznania zachowania przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów należy wykazać, że spełnione zostały kumulatywnie trzy następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- zachowanie przedsiębiorcy jest sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami,
- zachowanie to godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Status przedsiębiorcy

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem tym należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r. poz.1495, dalej jako „Prawo przedsiębiorców”). Art. 4 ust. 1 Prawa przedsiębiorców za przedsiębiorcę uznaje m. in. osobę prawną wykonującą działalność gospodarczą.

AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jest bowiem osobą prawną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą i jest wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000756930. Zgodnie z wpisem do KRS przedmiotem działalności Przedsiębiorcy jest między innymi wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek, działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, pozostała indywidualna działalność usługowa. Tym samym, Przedsiębiorca przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jego działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Sprzeczność z prawem lub dobrymi obyczajami

Kolejną przesłanką, która musi być spełniona, aby było możliwe stwierdzenie naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność działania przedsiębiorcy rozumiana jako sprzeczność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa lub sprzeczność z dobrymi obyczajami. Zgodnie z art. 24

ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności: naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji; proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru. Zgodnie z art. 24 ust. 3 ww. ustawy nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił m.in. nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji (art. 24 ust. 2 pkt 3 uokik). Zarzuty zawarte w pkt I.1 - I.2 sentencji niniejszej decyzji odnoszą się do stosowania przez Spółkę nieuczciwych praktyk rynkowych.

Nieuczciwe praktyki rynkowe

Pojęcie nieuczciwych praktyk rynkowych zostało zdefiniowane w treści ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2070; dalej: „ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym” lub „upnpr”). Nieuczciwe praktyki rynkowe są działaniami zakazanymi na podstawie upnpr, a zatem są praktykami bezprawnymi.

Zgodnie z art. 3 upnpr, stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych jest zakazane. Definicję praktyki rynkowej zawiera art. 2 pkt 4 przedmiotowej ustawy wskazując, iż za taką uznaje się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta. Produktem w rozumieniu art. 2 pkt 3 upnpr jest każdy towar lub usługa, w tym nieruchomości, prawa i obowiązki wynikające ze stosunków cywilnoprawnych.

Pojęcie nieuczciwych praktyk rynkowych zostało zdefiniowane w art. 4 ust. 1 upnpr, zgodnie z którym stosowana przez przedsiębiorcę praktyka rynkowa jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Art. 4 ust. 2 upnpr stanowi z kolei, że za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk, a praktyki te nie podlegają ocenie w świetle przesłanek określonych w ust. 1 tego artykułu.

Praktyki wprowadzające w błąd mogą polegać zarówno na działaniu (art. 5 upnpr), jak i zaniechaniu (art. 6 upnpr). „Interpretując pojęcie praktyki wprowadzającej w błąd należy stwierdzić, że jest to każda praktyka, która w jakikolwiek sposób, w tym również przez swoją formę, wywołuje skutek w postaci co najmniej możliwości wprowadzenia w błąd „przeciętnego konsumenta”, do którego jest skierowana lub dociera, i która ze względu na swoją zwodniczą naturę może zniekształcić jego zachowanie rynkowe”¹.

W myśl art. 5 ust. 1 upnpr praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności działanie związane z wprowadzeniem produktu na rynek, które może wprowadzać w błąd w zakresie produktów lub ich opakowań, znaków towarowych, nazw handlowych lub innych oznaczeń

¹ Por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 lutego 2011 r., sygn. akt VI ACa 694/10.

indywidualizujących przedsiębiorcę lub jego produkty, w szczególności reklama porównawcza w rozumieniu art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (art. 5 ust. 2 pkt 3 upnpr). Zgodnie zaś z art. 5 ust. 3 upnpr wprowadzające w błąd działanie może w szczególności dotyczyć (...) ryzyka i korzyści związanych z produktem (pkt 2).

Ustawa zawiera również definicję legalną pojęcia „*decyzji dotyczącej umowy*”, przez co należy rozumieć podejmowaną przez konsumenta decyzję, co do tego, czy, w jaki sposób i na jakich warunkach dokona zakupu, czy zapłaci za produkt w całości lub w części, zatrzyma produkt, rozporządzi nim lub wykona uprawnienie umowne związane z produktem, bez względu na to, czy konsument postanowi dokonać określonej czynności, czy też powstrzymać się od jej dokonania (art. 2 pkt 7 upnpr).

Zaznaczyć należy, że dokonanie oceny, czy dana praktyka ma charakter działania bądź zaniechania wprowadzającego w błąd, wymaga odniesienia do adresata, którym jest przeciętny konsument. Jednocześnie ustawa definiując pojęcie przeciętnego konsumenta nakazuje przez nie rozumieć konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny, przy czym oceny powyższych cech dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa (art. 2 pkt 8 upnpr).

Należy jednocześnie podkreślić, że wskazanie na takie cechy jak dostateczne poinformowanie, uwaga i ostrożność, określa pewien zespół cech mentalnych konsumenta (jego przeciętność) znajdujących wyraz w tym, że z jednej strony możemy wymagać od niego pewnego stopnia wiedzy i orientacji w rzeczywistości, a z drugiej - nie możemy uznać, że jego wiedza jest kompletna i profesjonalna, i że konsument nie ma prawa pewnych rzeczy nie wiedzieć. Przeciętny konsument nie posiada bowiem wiedzy specjalistycznej w danej dziedzinie. Rozumie kierowane do niego informacje i potrafi je wykorzystać do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej produktu. Nie jest naiwny, ale nie potrafi też ocenić sytuacji tak jak profesjonalista.

Z informacji zgromadzonych w toku postępowania wynika, że oferta dotycząca zawarcia umowy inwestycyjnej skierowana jest do niedookreślonej liczby osób fizycznych (osób pełnoletnich), czyli także i do konsumentów, którzy zawierają umowę w celu bezpośrednio niezwiązanym z działalnością gospodarczą. Potencjalnym nabywcą może być każda pełnoletnia osoba, niezależnie od dochodów czy miejsca zamieszkania. W niniejszej sprawie za przeciętnego konsumenta uznano osobę, która jest dostatecznie dobrze poinformowana, uważna i ostrożna przy kontaktach z przedsiębiorcami, przy uwzględnieniu jednak ww. ograniczeń charakterystycznych dla konsumentów działających w zaufaniu do profesjonalistów.

Ocena prawna poszczególnych zarzutów stawianych Spółce.

Praktyka opisana w pkt I.1. rozstrzygnięcia decyzji

Pierwsza z zarzucanych Spółce praktyk polega na proponowaniu konsumentom zawarcia umów na podstawie wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” na okres 96 miesięcy, przy zapewnieniu przez ten okres wypłaty wynagrodzenia pokrywającego spłatę kredytu zaciągniętego przez konsumenta w banku oraz stałego miesięcznego dochodu w wysokości 600 zł miesięcznie, 7200 zł rocznie, 57600 zł w ciągu całej umowy, jednocześnie przewidując we wzorcach umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” karę umowną w wysokości 6000 zł w przypadku bezprawnego rozwiązania umowy przez AUTO RENTIER Sp. z o.o., przez co ograniczono odpowiedzialność kontraktową

AUTO RENTIER Sp. z o.o., zgodnie z art. 484 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145), co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 upnpr i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Należy wskazać, iż podstawą zarzutu stawianego Przedsiębiorcy w pkt I.1. sentencji niniejszej decyzji jest art. 4 ust. 1 upnpr. Przepis ten określa dwie przesłanki, których łączne spełnienie kwalifikuje praktykę rynkową jako nieuczciwą. Praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Klauzula generalna dobrych obyczajów stanowi odesłanie do ocen uzasadniających reguły moralne opierające się na wartościach powszechnie akceptowanych w Polsce. Dobre obyczaje pojmowane są również jako reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie normami i zasadami postępowania. Kryteriami decydującymi o sprzeczności z dobrymi obyczajami są wymóg nieusprawiedliwionego pokrzywdzenia i działanie wbrew dobrej wierze i uczciwości. Poprzez dobre obyczaje rozumiemy pewien powtarzalny wzorzec zachowań, który jest aprobowany przez daną społeczność lub grupę. Są to pozaprawne normy postępowania, którymi przedsiębiorcy winni się kierować. Ich treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego. Wszystkie one podlegają zmianom w ślad za zmieniającymi się ideologiami politycznymi i społeczno-gospodarczymi oraz przewartościowaniami moralnymi. W szczególności zaś, dobre obyczaje to normy postępowania polecające nienadużywanie w stosunku do słabszego uczestnika obrotu posiadanej przewagi ekonomicznej.

Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny², sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności (...) czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. W stosunkach z konsumentami „dobry obyczaj” powinien wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniu pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniu partnerów umów. W takich stosunkach szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerłość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość.

W niniejszej sprawie za dobry obyczaj przyjęć należy obowiązek przedsiębiorcy przestrzegania zasady uczciwości względem konsumentów w stosunkach cywilnoprawnych, zwłaszcza na etapie nawiązywania stosunku kontraktowego, ale także w związku z jego wykonywaniem. Zasady uczciwości wymagają od profesjonalisty, aby jego zapewnienia co do korzyści, które może uzyskać konsument, decydując się na zawarcie umowy znalazły odzwierciedlenie w zaproponowanej konsumentom umowie, na treść której konsument nie ma żadnego wpływu.

Spółka proponuje konsumentom zawarcie umowy na okres 96 miesięcy na podstawie ustalonych przez siebie wzorców umów. W stosowanych przez Spółkę wzorcach umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” znajdują się postanowienia przewidujące wypłatę wynagrodzenia pokrywającego spłatę kredytu zaciągniętego przez konsumenta w banku oraz stały miesięczny dochód, o treści: §4. WYNAGRODZENIE „1. Strony ustalają, że

² K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2002 r., str. 804

czynsz łączny wypłacany Inwestorowi będzie składał się z dwóch przelewów. a) Pierwszy czynsz za wynajęty pojazd w kwocie ... PLN na rzecz raty w Banku finansującego pojazd. b) Czynsz będzie wypłacony na rachunek bankowy wskazany w Umowie Kredytu Samochodowego. NRB: ... zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu. 2. Drugi czynsz za wynajęty pojazd w kwocie 600,00 PLN na rzecz Inwestora będzie wypłacony z końcem każdego miesiąca na rachunek bankowy Inwestora. NRB: ...". Spółka stosuje również wzorzec umowy, który w § 4. ust. 2 przewiduje wypłatę drugiego czynszu raz do roku, o treści: „Drugie czynsz za wynajęty pojazd w kwocie 7200,00 PLN na rzecz Inwestora będzie wypłacany raz do roku, z góry na rachunek bankowy Inwestora. Termin wypłaty pierwszego czynszu nastąpi nie później niż w terminie 7 dni od daty podpisania niniejszej Umowy oraz w latach kolejnych w terminie 7 dni od zakończenia bieżącego roku korzystania przez Projektodawcę z auta. Inwestor kwituje przyjęcie wynagrodzenia w kwocie 7200,00 PLN w gotówce.”. Jednocześnie Spółka przewiduje w umowach karę umowną w wysokości 6000 zł w przypadku bezprawnego rozwiązania umowy przez AUTO RENTIER Sp. z o.o., wskazując w §5 ust. 3. „Projektodawca nie może rozwiązać Umowy przed jej upływem. W przypadku bezprawnego rozwiązania Umowy przez Projektodawcę, Inwestorowi przysługuje odszkodowanie w wysokości opisanej w § 6 pkt. 2.”. Zgodnie zaś z §6 ust. 2 “W przypadku złamania zapisów Umowy strony ustalają karę umowną w wysokości 6000 zł.”. Należy nadmienić, że w świetle zapewnień Przedsiębiorcy, że „W przypadku niedotrzymania warunków Umowy, przewidziane są kary finansowe.” oraz postanowień umowy inwestycyjnej regulujących okres obowiązywania umowy i rozwiązanie umowy, odszkodowanie w przypadku bezprawnego rozwiązania umowy występujące pod postacią określonej sumy pieniężnej sprowadza się do zastrzeżenia kary umownej określonej w § 6 pkt 2 umowy.

W ujęciu ustawowym kara umowna ma charakter wyłączny, co oznacza, że wierzyciel nie może żądać odszkodowania przewyższającego wysokość zastrzeżonej kary. W tym celu konieczne jest zawarcie w umowie odpowiedniego postanowienia dopuszczającego taką możliwość³. Umowa inwestycyjna proponowana przez AUTO RENTIER Sp. o.o. nie przewiduje takiej możliwości i w świetle art. 484 § 1 k.c. konsument nie będzie mógł domagać się od Spółki odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary umownej. Należy wskazać, że wchodzi też w grę zastrzeżenie kar umownych na wypadek skorzystania przez jednego z kontrahentów z uprawnienia kształtującego, np. wypowiedzenia umowy lub odstąpienia od niej, przy czym jako jedną z przesłanek dochodzenia kary można ewentualnie przewidzieć wyrządzenie określonej szkody (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów SN z 6 listopada 2003 r., III CZP 61/03, OSNC 2004, nr 5, poz. 69)⁴. Spółka, zastrzegając karę umowną w wysokości 6000 zł, ograniczyła swoją odpowiedzialność kontraktową. Pojęcie tzw. odszkodowawczej odpowiedzialności kontraktowej oznacza zbiorczo wszystkie negatywne skutki, które wynikają dla dłużnika z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, np. obowiązek zapłaty odszkodowania, kary umownej, obowiązek zwrotu rzeczy itd⁵.

Zaznaczyć należy, że Spółka prezentując swój produkt, zapewnia konsumentów o uczciwości kupieckiej, zamieszczając w wyjaśnieniach zawartych w tabeli zatytułowanej FAQ na głównej stronie <https://autorentier.pl/> informację, o treści: „CO JAK ROZWIĄŻECIE ZE MNĄ UMOWĘ A JA ZOSTANĘ Z KREDYTEM Rozwiązując Umowę z Państwem, złamali byśmy prawo. Umowa gwarantuje że przez cały okres jej obowiązywania będziemy wynajmować pojazd. W przypadku niedotrzymania warunków Umowy, przewidziane są kary finansowe. Wzór Umowy znajdą Państwo na naszej stronie internetowej”. Jednakże, zgodnie z postanowieniami umowy inwestycyjnej, kwota kary umownej w wysokości 6000 zł jest niewspółmierna do kwot, jakie Spółka zobowiązuje się wypłacać konsumentowi przez czas trwania umowy (wynagrodzenie 57 600 zł w ciągu całej umowy) oraz do kwoty kredytu na

³ Komentarz do art. 484 KC T. II red. Gutowski 2019, wyd. 2/Lemkowski.

⁴ Tadeusz Wiśniewski. Komentarz do art. 483 i 484 Kodeksu cywilnego Księga trzecia Zobowiązania tom 1 Lexis Nexis.

⁵ Komentarz do art. 471 KC red. Osajda 2019, wyd. 22/ W. Borysiak.

zakup samochodu (średni koszt kupowanego samochodu to ok. 70 000 zł). Powyższe oznacza, że Spółka jest świadoma możliwości niespełnienia przez nią zapewnień o wypłacie wynagrodzenia przez tak długi okres, na jaki może zostać zawarta umowa z AUTO RENTIER Sp. o.o. oraz umowa kredytowa z bankiem, tj. 96 miesięcy, czyli 8 lat.

W ocenie Prezesa Urzędu, za sprzeczne z dobrymi obyczajami należy uznać takie ukształtowanie stosunków cywilnoprawnych, w których ograniczono odpowiedzialność kontraktową Spółki, co może mieć na celu uchylenie się od spełnienia wskazanych zapewnień i zabezpieczenie interesów AUTO RENTIER Sp. z o.o. przed skutkami zawarcia umowy na tak długi okres, a czego negatywne konsekwencje poniesie konsument. Konsekwencją rozwiązania umowy inwestycyjnej jest bowiem nie tylko utrata przez konsumenta dochodu w wysokości 600 zł miesięcznie przez 96 miesięcy, ale także obowiązek spłaty zaciągniętego kredytu przez konsumenta, co często może wiązać się z ogromnymi trudnościami i ryzykiem popadnięcia w długi. Zaciągnięcie kredytu wiąże się bowiem z powstaniem dodatkowego obciążenia, na dłuższy czas, w przedmiotowej sprawie aż na 8 lat i nie jest obojętne dla budżetu konsumenta. Przy uwzględnieniu, średniego kosztu kupowanego samochodu w wysokości ok. 70.000 zł oraz wszystkich kosztów kredytu, kwota zobowiązania konsumenta może być znaczna.

Trzeba również wskazać, że oceny, czy dana praktyka rynkowa może być uznana za nieuczciwą, dokonuje się biorąc pod uwagę pojęcie „przeciętnego konsumenta”, którym posługuje się ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Jak zostało wskazane, w przedmiotowej sprawie przeciętny konsument to osoba, która jest dostatecznie dobrze poinformowana, uważna i ostrożna przy kontaktach z przedsiębiorcami, przy uwzględnieniu jednak ograniczeń charakterystycznych dla konsumentów działających w zaufaniu do profesjonalistów. Prezes Urzędu uwzględnił, że konsumenci mogli nawiązać stosunek prawny z AUTO RENTIER Sp. z o.o. w związku z zapewnieniem przez Spółkę określonych korzyści:

- atrakcyjność produktu: na stronie <https://autorentier.pl/> zamieszczona jest informacja, o treści: „600 zł Wynagrodzenie miesięczne 7200 zł Wynagrodzenie roczne 57600 zł Wynagrodzenie w ciągu całej umowy”, „600 zł co miesiąc trafia na Państwa konto, bez wychodzenia z domu. I tak aż przez nawet 96 miesięcy!”,
- zapewnienie spłaty kredytu w banku: na stronie <https://autorentier.pl/> zamieszczona jest informacja, o treści: „Pieniądze z wynajmu samochodu spłacają kredyt samochodowy, jednocześnie pozwalają zarabiać miesięcznie 600 zł netto.”, „Umowa przewiduje spłatę raty bankowej za pojazd oraz miesięczne wynagrodzenie w kwocie min. 600 zł dla Państwa, czyli ok. 1500 zł.”.

Wskazanych korzyści konsumenci mogą nie uzyskać w związku z ograniczeniem odpowiedzialności kontraktowej Spółki. Przedsiębiorca zabezpieczył się bowiem przed odpowiedzialnością wykraczającą poza zapłatę kary umownej w wysokości 6000 zł.

Co prawda należy oczekiwać od konsumenta świadomości, że najem samochodu może nie przynosić określonego przychodu, to jednak gdy otrzymuje od profesjonalisty zapewnienia, że dochód będzie stały („Umowa gwarantuje że przez cały okres jej obowiązywania będziemy wynajmować pojazd.”), może być przekonany, że podmiot zawodowo zajmujący się wynajmowaniem samochodów ma tak zorganizowaną działalność i takie doświadczenie, że jest w stanie doprowadzić do sytuacji, że stały dochód będzie zapewniony. Szczególnie, gdy przedsiębiorca przekazuje informacje o karach finansowych rzekomo wynikających z umowy, które będą nałożone na przedsiębiorcę w przypadku rozwiązania umowy („W przypadku niedotrzymania warunków Umowy, przewidziane są kary finansowe.”). Jednocześnie nie można od konsumenta wymagać znajomości przepisów Kodeksu cywilnego w zakresie kary umownej w takim stopniu, jak od profesjonalisty. Umowy inwestycyjne nie należą do umów powszechnie zawieranych w bieżących sprawach życia codziennego. Konsument mając świadomość, że w razie rozwiązania umowy w trakcie trwania inwestycji nie będzie miał możliwości dochodzenia od Spółki odszkodowania

przewyższającego wysokość kary umownej ograniczonej w umowie inwestycyjnej do kwoty 6000 zł, nie byłby gotowy na zawarcie umowy ze Spółką.

Zachowanie AUTO RENTIER Sp. z o.o. kwestionowane w niniejszym punkcie, może - zdaniem Prezesa Urzędu - wpływać na decyzje rynkowe osób, do których jest kierowana lub do których dociera, a w konsekwencji może utrudniać prawidłową ocenę przez konsumenta proponowanych warunków zakupu i jednoczesnego wynajmu zakupionego samochodu, a tym samym może prowadzić do zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta. Zniekształcenie zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta może mieć miejsce na etapie zawierania umowy, tj. w sytuacji, w której konsument jest gotowy nawiązać stosunek cywilnoprawny ze Spółką, jednakże nie jest w stanie prawidłowo ocenić natury i skutków zaproponowanego produktu.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu uznał, że opisane powyżej zachowanie Przedsiębiorcy narusza art. 4 ust. 1 upnpr, a w konsekwencji stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 uokik.

Praktyka opisana w pkt I.2. rozstrzygnięcia decyzji

Druga z zarzucanych Spółce praktyk polega na prezentowaniu cech produktu określonego treścią wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”, w sposób wprowadzający konsumentów w błąd w zakresie informacji o ryzyku związanym z inwestowaniem środków pieniężnych lub samochodu, poprzez wyeksponowanie jedynie korzyści związanych z podpisaniem umowy, kosztem informacji dotyczących okoliczności, w następstwie których umowa może nie przynieść zysku lub wygenerować straty, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o jakiej mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 upnpr i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 uokik.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 upnpr działanie może być kwalifikowane jako wprowadzające w błąd, jeżeli w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Na tle art. 5 ust. 1 upnpr kwalifikacja praktyki rynkowej jako wprowadzającej w błąd odbywa się wyłącznie przez pryzmat potencjału, jaki ma praktyka, jeśli chodzi o wpływ na podjęcie decyzji transakcyjnej przez przeciętnego konsumenta. Nie chodzi tu więc jedynie o sytuacje, kiedy konsument pod wpływem praktyki już podjął decyzję, ale również o sytuacje, kiedy praktyka może spowodować powzięcie decyzji, której przy prawidłowym rozeznaniu sytuacji konsument nie podjąłby. Z kolei art. 5 ust. 2 pkt 3 upnpr jako przejaw działania wprowadzającego w błąd wymienia działanie związane z wprowadzeniem produktu na rynek, które może wprowadzać w błąd w zakresie produktów lub ich opakowań, znaków towarowych, nazw handlowych lub innych oznaczeń indywidualizujących przedsiębiorcę lub jego produkty, w szczególności reklama porównawcza w rozumieniu art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Wskazany przepis odnosi się m.in. do działań związanych z wprowadzeniem produktu na rynek, które mogą wprowadzać konsumentów w błąd w zakresie produktów. Ponadto art. 5 ust. 3 zawiera listę elementów związanych z (choćby potencjalnym) zawarciem przez konsumenta umowy z przedsiębiorcą, w odniesieniu do których wprowadzenie w błąd poprzez podanie fałszywych lub prawdziwych, lecz konfundujących informacji może wywrzeć wpływ na podejmowanie przez konsumenta decyzji transakcyjnych. Art. 5 ust. 3 pkt 2 upnpr zawiera otwarty katalog informacji w odniesieniu do cech produktu, które powinny zostać konsumentowi przekazane w sposób, który nie wprowadzi go w błąd. Wskazany przepis wymienia wiele informacji dotyczących produktu, takich jak: pochodzenie geograficzne lub handlowe, ilość, jakość, sposób wykonania, składniki, data produkcji, przydatność, możliwości i spodziewane wyniki zastosowania produktu, wyposażenie dodatkowe, testy i wyniki badań lub kontroli przeprowadzane na produkcie, zezwolenia, nagrody lub wyróżnienia uzyskane przez

produkt, ryzyka i korzyści związane z produktem⁶. W ocenie Prezesa Urzędu, w przypadku produktów inwestycyjnych, konsumentowi powinna być przekazana informacja o ryzykach, jakie wiążą się z daną inwestycją.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie <https://autorentier.pl/>, oferta podpisania umowy ze Spółką skierowana jest do osób, które chcą zainwestować swoje środki i zarabiać na wynajmie, a także do osób, które nie mają wystarczającej ilości środków, aby kupić pojazd i wspomagają się kredytem bankowym. Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest podpisanie przez konsumenta ze Spółką umowy na podstawie wzorca umowy pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”.

Na etapie poprzedzającym zawarcie umowy, Spółka informuje konsumentów o zaletach wynikających z przystąpienia do programu 600+, wskazując na stronach internetowych korzyści, jakie można osiągnąć w postaci stałego miesięcznego wynagrodzenia oraz spłaty kredytu zaciągniętego na zakup samochodu. Na stronie <https://autorentier.pl/> Spółka informuje konsumentów, że⁷:

- „Rynek wynajmu samochodów w Polsce jest bardzo dynamiczny. Obserwujemy stały wzrost zainteresowania klientów takim rozwiązaniem. Współpracujemy z szeregiem firm, tj. z Towarzystwami Ubezpieczeniowymi oraz serwisami w zakresie pojazdów zastępczych, z firmami świadczącymi usługi przewozu osób a oraz z wieloma innymi podmiotami oraz osobami fizycznymi. **Umowa gwarantuje Państwu wypłatę wynagrodzenia niezależnie od tego czy samochód jest wynajęty czy też nie. Nie wpływa to również na kwotę wynagrodzenia.**”
- „Umowa podpisywana jest na 96 miesięcy czyli na okres dokładnie taki sam jak umowa kredytowa z Bankiem. **Przez całą Umowę, zarobią Państwo min. 57600 zł łącznie.**”
- „Każdy samochód objęty jest ochroną. Zapewniamy pełny pakiet ubezpieczeniowy na każdy pojazd obowiązujący przez cały okres finansowania pojazdu oraz trwania Umowy. W sytuacji naprawy czy serwisu eksploatacyjnego, **wszystkie koszty ponosi nasza firma. Bez względu na to czy będą to klocki hamulcowe, skrzynia biegów czy silnik, obowiązek serwisowania spoczywa na nas- zgodnie z Umową. Tak samo dzieje się w przypadku szkód komunikacyjnych.**”
- „Rozwiązując Umowę z Państwem, złamali byśmy prawo. **Umowa gwarantuje że przez cały okres jej obowiązywania będziemy wynajmować pojazd. W przypadku niedotrzymania warunków Umowy, przewidziane są kary finansowe. Wzór Umowy znajdują Państwo na naszej stronie internetowej.**”
- „Państwa pojazd jest ubezpieczony w pełnym zakresie, czyli OC/AC/NNW/KR/Asistance, dzięki czemu **są Państwo zabezpieczeni na wypadek wszystkich zdarzeń, tj. kolizja, szkoda całkowita czy kradzież.**”
- „Umowa przewiduje **spłatę raty bankowej za pojazd oraz miesięczne wynagrodzenie w kwocie min. 600 zł dla Państwa, czyli ok. 1500 zł. Nie jest tajemnicą że, na wynajmie auta zarabiamy więcej gdyż stawki dzienne za wynajem to ok. 100 zł. Nasz zysk ukryty jest w różnicy tego za ile wynajmiemy Państwa samochód a kosztami serwisów oraz ubezpieczenia gdyż ten obowiązek również spoczywa na naszej firmie.**”

Wszystkie powyższe wypowiedzi były poprzedzone pytaniami dotyczącymi ewentualnych wątpliwości związanych z proponowaną umową jak np.: „CO JAK NIE BĘDZIE CHĘTNEGO NA WYNAJEM?”, „NA JAKI OKRES JEST TA INWESTYCJA?”, „CO JAK SAMOCHÓD SIĘ ZEPSUJE?”, „CO JAK ROZWIĄŻECIE ZE MNĄ UMOWĘ A JA ZOSTANĘ Z KREDYTEM”, „CO JAK UKRADNĄ SAMOCHÓD?”, „A WY NA CZYM ZARABIACIE?”.

Ponadto Spółka przedstawia się konsumentom jako doświadczony, innowacyjny przedsiębiorca, informując na początku prowadzonej działalności, że ma już kilkadziesiąt

⁶ A. Wiewiórska-Domagalska/A. Kunkiel-Kryńska, Komentarz do art. 5 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Komentarz pod red. dr hab. Konrad Osajda 2019, wyd. 1.

⁷ Pogrubienia w poniższych cytatach zostały dokonane przez Prezesa Urzędu.

samochodów: „*Nasza firma posiada własną flotę aut. Dodatkowo zbudowaliśmy flotę działającą na zasadach "Spółdzielni". Na chwilę obecną jest to kilkadziesiąt pojazdów.*” (dowód: zrzut ekranu strony <https://autorentier.pl> ze stanem faktycznym na dzień 27 marca 2019 r.), a po upływie pół roku, wskazując, że jest to już prawie 200 pojazdów: „*Nasza firma posiada własną flotę aut. Dodatkowo zbudowaliśmy flotę działającą na zasadach "Spółdzielni". Na chwilę obecną jest to prawie 200 pojazdów.*” (dowód: zrzut ekranu strony <https://autorentier.pl> ze stanem faktycznym na dzień 13 września 2019 r.) oraz podając, że „*Rynek wynajmu samochodów w Polsce jest bardzo dynamiczny. Obserwujemy stały wzrost zainteresowania klientów takim rozwiązaniem. Współpracujemy z szeregiem firm, tj. z Towarzystwami Ubezpieczeniowymi oraz serwisami w zakresie pojazdów zastępczych, z firmami świadczącymi usługi przewozu osób a oraz z wieloma innymi podmiotami oraz osobami fizycznymi. Umowa gwarantuje Państwu wypłatę wynagrodzenia niezależnie od tego czy samochód jest wynajęty czy też nie. Nie wpływa to również na kwotę wynagrodzenia.*”. Informacje te nie są poparte żadnymi wiarygodnymi analizami ekonomicznymi lub raportami.

W żadnej z przekazywanych informacji Spółka nie informuje konsumentów o zagrożeniach związanych z realizacją umowy i ewentualnych stratach konsumenta z tego tytułu.

Spółka pomija informacje dotyczące ryzyka związanego z niepowodzeniem inwestycji i możliwością rozwiązania umowy inwestycyjnej przed terminem, na jaki została zawarta, z czym związane są negatywne konsekwencje dla osób przystępujących do programu, tj. obowiązek samodzielnej spłaty kredytu oraz utrata dodatkowych dochodów, gwarantowanych przez Spółkę.

Fakt, że w umowie inwestycyjnej Spółka zapewnia wypłatę wynagrodzenia pokrywającego spłatę rat kredytu zaciągniętego przez konsumenta nie oznacza, że konsument przestaje być dłużnikiem banku. Nawet gdyby uznać, że umowa inwestycyjna jest w pewnym zakresie umową o zwolnieniu dłużnika z obowiązku świadczenia (art. 392 k.c.), należy wskazać, że nie kreuje zobowiązania AUTO RENTIER sp. z o.o. wobec banku oraz nie oznacza, że bank nie będzie dochodzić spłaty kredytu od konsumenta. Umowa między osobą trzecią a dłużnikiem o zwolnienie z obowiązku świadczenia nie kreuje zobowiązania tej osoby wobec wierzyciela. Dlatego gwarant nie staje się dodatkowym dłużnikiem wierzyciela (M. Machnikowski, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2014, s. 726. W uzasadnieniu wyr. z 1.6.2011 r., II CSK 513/10, Legalis, SN stwierdził: "W wypadku, o którym mowa w art. 392 KC osoba trzecia nie staje się dłużnikiem dodatkowym. Jednakże wzmocnienie uprawnień wierzyciela nie wpływa na zmniejszenie zobowiązań pierwotnego dłużnika względem tego wierzyciela"⁸). W świetle obowiązujących przepisów, spłata kredytu pozostaje obowiązkiem kredytobiorcy - konsumenta w przedmiotowej sprawie. Ryzyko związane z zaprzestaniem przez Spółkę wypłaty wynagrodzenia na poczet spłaty raty kredytu w banku ponosi konsument. W konsekwencji konsument jest narażony na naliczenie odsetek od zaległej kwoty, ponoszenie kosztów wezwań do zapłaty kierowanych przez bank, przekazania danych osobowych oraz informacji dotyczących historii spłaty zobowiązania do Biura Informacji Kredytowej S.A., a w przypadku utrzymującego się zadłużenia, naraża się na kontynuowanie działań windykacyjnych ze strony banku, a w przyszłości na problemy z uzyskaniem innego kredytu.

Należy nadmienić, że Spółka jest małym przedsiębiorcą, którego kapitał zakładowy wynosi 100 000,00 zł. Przedsiębiorca należy do grupy, którą cechuje duże zagrożenie upadłością i wrażliwość na wszelkie wahania na rynku. Nie jest to duży kapitał, który byłby dla konsumentów gwarancją realizacji inwestycji. Jej działalność jest ukierunkowana na wynajmowanie samochodów innym podmiotom, w tym firmom świadczącym usługi przewozu osób. Tym samym od zapotrzebowania na samochody ze strony swoich kontrahentów zależny jest wynik finansowy Spółki. Zmniejszanie się liczby klientów, czy zmniejszanie liczby

⁸ Art. 392 KC T. II red. Gutowski 2019, wyd. 2/Koch

zamówień u kontrahentów automatycznie przełoży się na efekty ekonomiczne przedsiębiorcy. Małe i średnie przedsiębiorstwa cechuje duża wrażliwość na wszelkie wahania i niestabilność rynku. Są szczególnie narażone na wahania koniunktury i zmiany natężenia konkurencji. Już opóźnienie przez klienta zapłaty faktury o dużej wartości, czy opóźnienie w regulacji zobowiązań podatkowych stanowi poważne zagrożenie dla egzystencji Przedsiębiorcy, a sytuacja braku umów z kontrahentami wręcz uniemożliwia działalność na tym rynku. O tych zagrożeniach konsumenci nie są informowani. Ponadto, opisując rynek wynajmu samochodów w Polsce, Spółka nie wskazuje źródła tych informacji, co uniemożliwia konsumentom ich zweryfikowanie.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że wprowadzenie w błąd ocenia się, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności prezentacji informacji. Oferując konsumentom nowy produkt, tj. zawarcie umowy na podstawie wzorca umowy pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” Spółka wyeksponowała, korzyści jakie konsument uzyska w następstwie podpisania oferowanej umowy. Skupiając się na korzyściach finansowych oraz informacjach o przejęciu przez Spółkę wszystkich kosztów ubezpieczenia i utrzymania samochodu, oraz udzielając z góry odpowiedzi na ewentualne wątpliwości konsumenta związane z podpisaniem, a następnie realizacją umowy i wiarygodnością firmy wyzbywa konsumenta lęku, obawy przed zainwestowaniem. Konsumentom są przedstawiane konkretne znaczne wartości, które będą mogli zarobić decydując się na podpisanie umowy: „600 zł Wynagrodzenie miesięczne 7200 zł Wynagrodzenie roczne 57600 zł Wynagrodzenie w ciągu całej umowy”, „Pieniądze z wynajmu samochodu spłacają kredyt samochodowy, jednocześnie pozwalają zarabiać miesięcznie 600 zł netto.”, „600 zł co miesiąc trafia na Państwa konto, bez wychodzenia z domu. I tak aż przez nawet 96 miesięcy!”. Eksponując powyższe dane, a pomijając ryzyka związane z realizacją zawartej umowy Spółka nie przedstawia konsumentom faktycznych cech produktu. Konstrukcja tego typu produktu jest dla konsumenta niejednoznaczna i nieprzejrzysta. Tym samym konsument będzie odbierał, zgodnie z ukierunkowaniem przez Spółkę, wszystkie przekazane informacje zgodnie z własnymi oczekiwaniami, co do spodziewanego stałego zysku w długim okresie czasu. Po tych informacjach może on być przekonany, że podejmuje racjonalną decyzję w oparciu o rzetelne dane i prognozy. Brak przedstawienia informacji o zagrożeniach utwierdza konsumentów w przeświadczeniu, że produkt jest zgodny z ich oczekiwaniami i bezpieczny, a przedsiębiorca jest profesjonalistą znającym się na rynku wynajmu samochodów, posiadającym sformalizowane kontakty z odbiorcami usług Spółki, a tym samym wiarygodny.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, przedsiębiorca ma obowiązek poinformowania w sposób rzetelny i prawdziwy o cechach oferowanego towaru już w reklamie, a klient zwabiony jego ofertą nie ma obowiązku jej weryfikacji w miejscu sprzedaży. Można stąd wnioskować, że konsument na każdym etapie zawarcia umowy ma prawo odbierać kierowane do niego przekazy w sposób dosłowny zakładając, że przedsiębiorca, od którego pochodzą, przekazuje mu informacje w sposób dostatecznie jasny, jednoznaczny i niewprowadzający w błąd.

W niniejszej sprawie przeciętny konsument ma prawo do otrzymania pełnych, rzetelnych, niewprowadzających go w błąd informacji o cechach oferowanych produktów, w szczególności ma prawo do otrzymania informacji o wszelkich ryzykach jakie wiążą się z inwestowaniem swoich środków finansowych lub mienia w przedmiotowy produkt. Informacje na temat korzyści, ale również zagrożeń oraz kosztów powinny być podawane w sposób pełny, nie zdominowany przez jeden z rodzajów informacji. W wyniku przekazanych konsumentom pozytywnych informacji co do produktu nie obarczonych żadnym ryzykiem, nawet będąc ostrożnymi i uważnymi konsumentami, wyedukowanymi oraz przy dochowaniu należytej staranności mogą podjąć decyzje o podpisaniu ocenianej umowy. W efekcie powyższego wyrażą zgodę na podpisanie umowy, której by nie podjęli, gdyby przedsiębiorca przekazał im wszystkie informacje niezbędne do podjęcia decyzji.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu uznał, że opisane powyżej zachowanie Przedsiębiorcy narusza art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 upnr, a tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 uokik.

Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów

Przesłanka ta jest spełniona, gdy działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów jako zbiorowości rozumianej jako nieokreślona i nieograniczona grupa podmiotów, których nie da się zidentyfikować. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje definicji „zbiorowego interesu konsumentów”, wskazując jednak w przepisie art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r., sygn. akt III SK 27/07, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że gramatyczna wykładnia pojęcia **zbiorowy interes konsumentów** prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowy interes konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka skierowana jest do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Zdaniem Sądu Najwyższego, wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy uznał, że *praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.*

Dla stwierdzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów istotne jest ustalenie, że działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego, konkretnego adresata. Oznacza to, że nie ilość faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość (choćby tylko potencjalna) wywołania negatywnych skutków wobec określonej zbiorowości przesądza o naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może przy tym polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Nie jest tym samym konieczne, aby którykolwiek z konsumentów został dotknięty skutkami stosowanych przez przedsiębiorcę praktyk. Wystarczająca jest choćby potencjalna możliwość wystąpienia negatywnych skutków praktyki wobec nieograniczonej liczby konsumentów.

W niniejszej sprawie skutkami działań Spółki dotknięty mógł zostać nieoznaczony z góry krąg konsumentów - wszyscy konsumenci, do których kieruje on swoją ofertę zawarcia umowy inwestycyjnej za pośrednictwem strony pod adresem <https://autorentier.pl/> oraz fanpage na Facebooku pod adresem: <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-141752222930774/>. Praktyki te zatem skierowane są do osób, które nie zostały zindywidualizowane.

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę jako zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Pod tym pojęciem należy rozumieć *stricte* ekonomiczne interesy konsumentów (o wymiarze majątkowym) oraz prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom możliwość dokonywania transakcji przy całkowitym zrozumieniu, jaki jest ich rzeczywisty sens ekonomiczny i prawny na etapie przedkontraktowym i w czasie wykonywania umowy.

Praktyki wskazane w punktach I.1 i I.2 naruszają bezpośrednio prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych warunkach rynkowych. Stosowane przez Przedsiębiorcę praktyki ograniczają bowiem konsumentom możliwość podjęcia decyzji dotyczącej umowy przy całkowitym zrozumieniu, jaki jest rzeczywisty sens ekonomiczny i prawny produktu proponowanego przez Spółkę.

Uwzględniając, że praktyki określone w pkt I.1 - I.2 sentencji niniejszej decyzji naruszają zbiorowe interesy konsumentów w sposób opisany powyżej, Prezes Urzędu przypisał Spółce stosowanie praktyk sprzecznych z prawem, tj. spełniających przesłanki art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nakazanie zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Zgodnie z art. 26 ust. 1 uokik, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24.

W literaturze wskazuje się, że zaniechanie stosowania praktyk musi być rzeczywiste (por. wyr. SN z 2.7.2009 r., III SK 10/09, Legalis) i potwierdzone w zgromadzonym materiale dowodowym. Nie wystarczy zatem uprawdopodobnienie zaniechania stosowania ww. praktyk, a konieczne jest udowodnienie tej okoliczności. Przy tym ciężar udowodnienia zaniechania tej praktyki spoczywa na przedsiębiorcy⁹.

AUTO RENTIER Sp. z o.o. dociera do potencjalnych klientów z informacją o prowadzonej przez siebie działalności poprzez stronę internetową <https://autorentier.pl/> oraz fanpage na Facebooku <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-14175222930774/> w związku z tym, z oferty zawarcia umowy inwestycyjnej proponowanej przez Przedsiębiorcę może nadal potencjalnie skorzystać każdy konsument.

W tym miejscu, odnosząc się do oświadczenia prezesa zarządu Spółki dotyczącego wprowadzonych zmian w treści umów inwestycyjnych, wskazać należy, że AUTO RENTIER Sp. z o.o. nie załączyła żadnych dowodów potwierdzających wprowadzenie zmian zarówno w treści wzorców umów, jak i w umowach zawartych na ich podstawie. Co więcej, w ocenie Prezesa Urzędu, nowy zapis dotyczący wysokości kary umownej nadal może ograniczać odpowiedzialność kontraktową Spółki, bowiem wysokość kary umownej zależna będzie od różnicy wartości przedmiotu umowy inwestycyjnej ustalonej na podstawie wyceny wykonanej przez rzeczoznawcę samochodowego a kwoty całkowitej pozostałej do spłaty wobec banku przypadającej na dzień rozwiązania umowy, co powoduje, że w przypadku rozwiązania umowy w trakcie trwania inwestycji, kwota kary umownej może być nawet ujemna w sytuacji, gdy wartość samochodu będzie niższa niż kwota całkowita pozostała do spłaty wobec banku. Należy też zwrócić uwagę na fakt, że w umowie inwestycyjnej, wartość samochodu ustalana jest na podstawie faktury zakupu, a nie na podstawie wyceny rzeczoznawcy samochodowego.

Odnosząc się do informacji o ryzyku dla inwestorów, należy wskazać, że informacja o tempie rozwoju rynku wynajmu długoterminowego nie została potwierdzona żadnym materiałem źródłowym, pozwalającym na sprawdzenie podanych danych. Brak również szczegółowych informacji o zabezpieczeniu zwrotu konsumentom samochodu będącego przedmiotem umowy inwestycyjnej. Podkreślenia wymaga również fakt, że Spółka nie wskazała na zmianę informacji o gwarantowanych wypłatach przez cały okres umowy.

Reasumując, w ocenie Prezesa Urzędu AUTO RENTIER Sp. z o.o. nie przedstawiła dowodów, z których wynikałoby, że Spółka zaniechała stosowania zarzuczanych jej praktyk.

⁹ M. Mamczarek, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz [w:] M. Mamczarek, Ochrona zbiorowych praw i interesów konsumentów, pacjentów oraz pasażerów w transporcie kolejowym. Komentarz praktyczny z orzecnictwem, Warszawa 2019.

Uwzględniając wskazane okoliczności, na podstawie art. 26 ust. 1 uokik orzeczono jak w pkt I.1 - I.2 sentencji niniejszej decyzji.

Obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia (pkt II rozstrzygnięcia decyzji)

Zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechania jej stosowania Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 uokik, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

W niniejszej sprawie na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu na Przedsiębiorcę, obowiązku usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, w związku z praktykami stwierdzonymi w punkcie I.1 - I.2 sentencji niniejszej decyzji, w postaci obowiązku skierowania listem poleconym - w terminie 2 (dwóch) miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji - do wszystkich konsumentów, którzy zawarli z AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowy, na podstawie wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”, sformułowanej w sposób czytelny i zrozumiały pisemnej informacji o treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji z dnia 18 grudnia 2019 r. nr RŁO 9/2019 uznał za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów działania AUTO RENTIER Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie polegające na:

- 1. proponowaniu konsumentom zawarcia umów na podstawie wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” na okres 96 miesięcy, przy zapewnieniu przez ten okres wypłaty wynagrodzenia pokrywającego spłatę kredytu zaciągniętego przez konsumenta w banku oraz stałego miesięcznego dochodu w wysokości 600 zł miesięcznie, 7200 zł rocznie, 57600 zł w ciągu całej umowy, jednocześnie przewidując we wzorcach umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” karę umowną w wysokości 6000 zł w przypadku bezprawnego rozwiązania umowy przez AUTO RENTIER Sp. z o.o., przez co ograniczono odpowiedzialność kontraktową AUTO RENTIER Sp. z o.o., zgodnie z art. 484 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145), co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2070) i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,*
- 2. prezentowaniu cech produktu określonego treścią wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”, w sposób wprowadzający konsumentów w błąd w zakresie informacji o ryzyku związanym z inwestowaniem środków pieniężnych lub samochodu, poprzez wyeksponowanie jedynie korzyści związanych z podpisaniem umowy, kosztem informacji dotyczących okoliczności, w następstwie których umowa może nie przynieść zysku lub wygenerować straty, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o jakiej mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*

i nakazał zaniechanie ich stosowania. Treść decyzji nr RŁO 9/2019 dostępna jest na stronie www.uokik.gov.pl.

W związku z powyższym informujemy, że zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, w razie dokonania nieuczciwej praktyki rynkowej konsument, którego interes został naruszony może żądać m.in. naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych, w szczególności żądania unieważnienia umowy z obowiązkiem wzajemnego zwrotu świadczeń oraz zwrotu przez przedsiębiorcę kosztów związanych z nabyciem produktu.

Jednocześnie informujemy, że **prawomocne decyzje Prezesa UOKiK mają charakter prejudykatu w postępowaniu sądowym**. Oznacza to, że ustalenia Urzędu co do faktu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są dla sądu wiążące. Nie musi on w tym zakresie prowadzić własnego postępowania dowodowego. Konsumenti mogą się powołać na prawomocną decyzję Prezesa UOKiK, gdy będą chcieli dochodzić swoich praw w sądzie.

Konsumenti mogą dochodzić swoich roszczeń indywidualnie, na drodze cywilnoprawnej, mogą również zwrócić się z prośbą o pomoc do organizacji konsumenckich oraz powiatowych (miejskich) rzeczników konsumentów, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania konsumenta, wykonujących zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony konsumentów.”.

Wskazane środki usunięcia trwających skutków naruszenia, w ocenie Prezesa Urzędu, pozwolą zrealizować przede wszystkim cele informacyjne i edukacyjne decyzji. Informacja o wydaniu decyzji zostanie przekazana wszystkim konsumentom, którzy mogli być poszkodowani w wyniku działań Spółki. Dzięki temu mogą oni zdecydować o dochodzeniu swoich indywidualnych roszczeń na drodze cywilnoprawnej.

Co ważne, informacja o ww. treści powinna zwiększyć wśród konsumentów wiedzę o przepisach chroniących ich prawa - wskazuje bowiem jakie działania przedsiębiorcy podejmowane wobec konsumentów mogą być uznane za sprzeczne z prawem.

Ponadto, wskazać w tym miejscu należy, iż zgodnie z poglądem występującym w orzecznictwie prawomocna decyzja Prezesa UOKiK ma charakter prejudykatu przeciwko przedsiębiorcy, któremu zarzucany był czyn z zakresu praktyk ograniczających konkurencję (i odpowiednio praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w tym m.in. stwierdzającej stosowanie nieuczciwej praktyki rynkowej) i może znacząco ułatwić dochodzenie roszczeń przez podmiot poszkodowany przed sądem cywilnym¹⁰.

Na poparcie powyższej tezy należy przywołać stanowisko doktryny, która wskazuje, że „na zasadzie analogii do rozstrzygnięć dotyczących decyzji stwierdzających praktyki ograniczające konkurencję (vide: uchwała SN z 23.07.2008 r., III CZP 52/08, *Legalis*), ostateczna decyzja uznająca praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów powinna być postrzegana jako rozstrzygnięcie wiążące sądy cywilne w ewentualnych postępowaniach cywilnych wytoczonych przez indywidualnych konsumentów, w celu uzyskania odszkodowania za szkody, poniesione przez nich wskutek stosowania przez danego przedsiębiorcę praktyki zakazanej przez art. 24 *OchrKonkurU*. Pogląd wyrażony przez A. Jurkowską-Gomułkę potwierdzony został w postanowieniu SN z 23.4.2015 r. (vide: III SK 61/14, *Legalis*). W uzasadnieniu do tego postanowienia, w kontekście nałożenia na przedsiębiorcę obowiązku publikacyjnego (przez co do konsumentów dociera informacja o dopuszczeniu się przez przedsiębiorcę nieuczciwej praktyki rynkowej), SN przywołał tezę z uchwały z 23.7.2008 r. wskazującą, że „ostateczna decyzja organu ochrony konsumentów stwierdzająca naruszenie *OchrKonkurU* jest dla sądu powszechnego wiążąca”. W

¹⁰ vide: wyrok SN z 4 marca 2008 r., IV CSK 441/07; uchwała SN z 23 lipca 2008 r. III CZP 52/08; postanowienie SN z dnia 23 kwietnia 2015 r., sygn. III SK 61/14).

konsekwencji zatem stwierdzić można, iż SN uznał prejudycjalny charakter decyzji Prezesa UOKiK wydanej w sprawie praktyk naruszających zbiorowy interes konsumentów¹¹.

W związku z powyższym, wydanie niniejszej decyzji stwierdzającej naruszenie zbiorowych interesów konsumentów przez AUTO RENTIER Sp. z o.o., a następnie jej uprawomocnienie w takim kształcie, ma doniosłe znaczenie z punktu widzenia możliwości dochodzenia indywidualnych roszczeń na drodze cywilnoprawnej w związku z naruszeniem przepisów dotyczących ochrony interesów konsumentów (private enforcement), o ile przedmiotowe roszczenie po stronie konsumenta nie ulegnie przedawnieniu. Związanie sądu decyzją Prezesa Urzędu sprowadza się do tego, że okoliczności faktyczne stwierdzone w sentencji decyzji stają się elementem ustaleń faktycznych sądu, co oznacza, że w tym zakresie sąd nie przeprowadza odrębnego postępowania dowodowego, przykładowo w zakresie stwierdzenia wprowadzenia konsumenta w błąd.

Jedną z intencji określenia środków usunięcia trwających skutków naruszenia jest zwiększenie skuteczności administracyjnoprawnego trybu stwierdzania naruszeń w zakresie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Środki te mogą mieć charakter informacyjny. Dzięki informacji skierowanej do wszystkich konsumentów, którzy zawarli z AUTO RENTIER Sp. z o.o. umowy, mogą oni dowiedzieć się, że zastosowane wobec nich nieuczciwe działania zakwestionowane przez Prezesa UOKiK są wobec nich bezskuteczne i mają możliwość indywidualnego dochodzenia od przedsiębiorcy roszczeń w tym zakresie¹².

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

Obowiązek publikacji decyzji lub jej części (pkt III rozstrzygnięcia decyzji)

Zgodnie z art. 26 ust. 3 uokik. Prezes UOKiK może nakazać publikację decyzji w całości lub w części, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna, w określonej w niej formie, na koszt przedsiębiorcy. W związku z tym Prezes Urzędu nałożył na Spółkę obowiązek publikacji w ciągu 14 (czternastu) dni od daty uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji punktu I sentencji niniejszej decyzji, w związku z praktykami stwierdzonymi w punktach I.1 - I.2 niniejszej decyzji, w dwóch dziennikach o zasięgu ogólnopolskim i średnim nakładzie jednorazowym nie mniejszym niż 50 000 (słownie: pięćdziesiąt tysięcy) egzemplarzy, w ten sposób, że tekst powinien być widoczny, czytelny, umieszczony poziomo, na wystarczająco kontrastowym tle, napisany czcionką Times New Roman lub podobną, nie mniejszą niż 12 (dwanaście) punktów.

W ocenie Prezesa Urzędu nałożony na Spółkę obowiązek publikacyjny zmierza do przekazania możliwie najszerszemu kręgowi odbiorców (konsumentów - również tych niebędących stroną umowy zawartej ze Spółką, jak i innych profesjonalnych uczestników rynku) informacji o stosowaniu przez AUTO RENTIER Sp. z o.o. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Obowiązek ten spełnia funkcję edukacyjną, w szczególności dla konsumentów, oraz prewencyjną - dla Spółki oraz innych przedsiębiorców. Jednocześnie ma ostrzegać, iż w przypadku braku dochowania przez innych przedsiębiorców wymaganych standardów i zastosowania podobnych praktyk muszą oni liczyć się z określoną sankcją.

Ponadto w przypadku uprawomocnienia się niniejszej decyzji, może ona stanowić prejudykat dla dochodzenia roszczeń przez indywidualnych konsumentów.

¹¹ A. Szafran, J. Ulański, *Prejudycjalny charakter decyzji Prezesa UOKiK w indywidualnym sporze konsumenta z przedsiębiorcą*, [w:] M. Czarnecka, T. Skoczny (red.), *Prawo konsumenckie w praktyce*, Warszawa 2016, s. 166-167; podobnie A. Jurkowska-Gomułka, [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 789.

¹² M. Namysłowska, A. Piszcz; *ustawa o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 5.8.2015 r.*, Komentarz; Wydawnictwo C.H. Beck; Warszawa 2016, str. 26.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III sentencji niniejszej decyzji.

Nażożenie przez Prezesa Urzędu kary piąniężnej (pkt IV rozstrzygnięcia decyzji)

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałozżyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę piąniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałozżenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24 uokik. Art. 106 ust. 3 ww. ustawy, wskazując sposób obliczania obrotu, przewiduje m.in. w pkt 1, że obrót oblicza się jako sumę przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat - w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości. Art. 106 ust. 5 uokik stanowi przy tym, że w przypadku gdy przedsiębiorca w roku obrotowym poprzedzającym rok nałozżenia kary nie osiągnął obrotu lub osiągnął obrót w wysokości nieprzekraczającej równowartości 100.000 euro, Prezes Urzędu nakładając karę piąniężną na podstawie ust. 1 uwzględnia średni obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w trzech kolejnych latach obrotowych poprzedzających rok nałozżenia kary. Z kolei art. 106 ust. 6 uokik przewiduje, że w przypadku, gdy przedsiębiorca nie osiągnął obrotu w okresie trzyletnim, o którym mowa w ust. 5, lub gdy obrót przedsiębiorcy obliczony na podstawie tego przepisu nie przekracza równowartości 100.000 euro, Prezes Urzędu może nałozżyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę piąniężną w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10.000 euro. Stosownie do art. 106 ust. 7 pkt 2 uokik, w przypadku gdy przedsiębiorca nie dysponuje przed wydaniem decyzji danymi finansowymi niezbędnymi do ustalenia obrotu za rok obrotowy poprzedzający rok nałozżenia kary, Prezes Urzędu, nakładając karę piąniężną na podstawie ust. 1, uwzględnia: (...) 2) w przypadku, o którym mowa w ust. 5 - średni obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w trzech kolejnych latach obrotowych poprzedzających ten rok. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Kara piąniężna za naruszenie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 uokik, ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałozżenie kary piąniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu.

W ocenie Prezesa Urzędu, zgromadzony materiał dowodowy w sposób jednoznaczny potwierdza stosowanie przez Przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przy czym zdaniem Prezesa Urzędu okoliczności sprawy przemawiają za zasadnością nałozżenia w tym przypadku kary piąniężnej.

Należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałozżeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 uokik te okoliczności, które Prezes Urzędu ma obowiązek uwzględnić decydując o wymiarze kary piąniężnej. Są to w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także: okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia (art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik).

Ustalając wysokość kar piąniężnych Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące oraz obciążające, które wystąpiły w sprawie. Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności

przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonaniem naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

W związku z tym, że Spółka nie złożyła w urzędzie skarbowym zeznania podatkowego o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) CIT-8 za 2018 rok, a także nie udzieliła odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu do wskazania i udokumentowania obrotów w rozumieniu art. 106 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, osiągniętych przez Spółkę w 2018 roku z prowadzonej ogółem działalności - Prezes Urzędu uznał za uzasadnione nałożenie kar pieniężnych niniejszą decyzją na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 106 ust. 5, 6 i 7 pkt 2 uokik. Stosownie do tabeli kursów średnich walut obcych Narodowego Banku Polskiego średni kurs euro na ostatni dzień roku poprzedzającego rok nałożenia kary, zgodnie z art. 5 uokik, tj. dzień 31 grudnia 2018 r., wynosił: 4,3 zł. Zgodnie z art. 106 ust. 6 uokik w takiej sytuacji Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10.000 euro, co stanowi według ww. kursu kwotę 43.000 zł (słownie: czterdzieści trzy tysiące złotych). Stąd też kary pieniężne nie mogą być wyższe, niż kwota 10.000 euro czyli 43.000 zł, za każde ze stwierdzonych naruszeń.

Kary pieniężne za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w pkt I.1-I.2 sentencji decyzji.

Przy nakładaniu kar pieniężnych Prezes Urzędu uwzględnił, że zarzucone Przedsiębiorcy w pkt I.1-I.2 sentencji decyzji praktyki miały charakter umyślny.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Przedsiębiorca ustalając treść informacji przekazywanych konsumentom oraz treść wzorców umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR” powinien zbadać ich postanowienia pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami. Podkreślić należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. W ocenie Prezesa Urzędu, konstrukcja i treść zapewnień kierowanych do konsumentów oraz postanowienia umów inwestycyjnych proponowanych konsumentom nie była dziełem przypadku, ani też efektem niezamierzonych działań. Zdaniem Prezesa Urzędu, Przedsiębiorca zdawał sobie sprawę, iż takie ukształtowanie praw i obowiązków stron w umowie inwestycyjnej, w której ryzyko związane z zaprzestaniem przez Spółkę wypłaty wynagrodzenia na poczet spłaty raty kredytu w banku ponosi konsument, a z drugiej strony nie ma on możliwości dochodzenia od Spółki odszkodowania przewyższającego wysokość kary umownej ograniczonej w umowie inwestycyjnej do kwoty 6000 zł, nie zapewnia należytego zabezpieczenia interesów konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu, AUTO RENTIER Sp. z o.o. jako profesjonalista oraz podmiot doświadczony w prowadzonej działalności gospodarczej, ma obowiązek działania w sposób rzetelny. W żadnej mierze nie powinien wykorzystywać sytuacji konsumenta, jego braku doświadczenia, nieznajomości prawa, niewiedzy, zaufania czy naiwności w celu uzyskania własnych korzyści finansowych bądź uniknięcia poniesienia strat finansowych w przypadku nieudanej inwestycji kosztem interesów konsumentów.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Co do praktyk zarzuconych Przedsiębiorcy w pkt I.1-I.2 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że stopień naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów należy zakwalifikować jako znaczny.

W zakresie praktyki opisanej w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji, Przedsiębiorca, zastrzegając karę umowną w wysokości 6000 zł ograniczył swoją odpowiedzialność kontraktową w przypadku nieuzasadnionego rozwiązania umowy. Jednocześnie kwota kary umownej w wysokości 6000 zł jest niewspółmierna do kwot, jakie Spółka zobowiązuje się wypłacać konsumentowi przez czas trwania umowy oraz do kwoty kredytu na zakup samochodu.

W zakresie praktyki opisanej w pkt I.2 sentencji niniejszej decyzji, Przedsiębiorca pomija informacje dotyczące ryzyka związanego z niepowodzeniem inwestycji i możliwością rozwiązania umowy inwestycyjnej przed terminem, na jaki została zawarta, z czym związane są negatywne konsekwencje dla osób przystępujących do programu, tj. obowiązek samodzielnej spłaty kredytu oraz utrata dodatkowych dochodów, gwarantowanych przez Spółkę. A więc zachowanie Spółki utrudnia konsumentom prawidłową ocenę warunków umowy oraz pozbawia ich pełnej wiedzy na temat jej kosztów.

Reasumując, kwestionowane zachowania Spółki uznane zostały za sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa i zakwalifikowane jako nieuczciwe praktyki rynkowe. Naruszenia objęte przedmiotem postępowania dokonywane były na etapie zawierania kontraktu, ale ich skutki mogą ujawniać się na etapie wykonywania kontraktu. Praktyki zarzucane Przedsiębiorcy mogą wywoływać skutki przede wszystkim w zakresie interesów ekonomicznych konsumentów. Działania objęte zarzutami naruszają podstawowe prawo konsumentów do uzyskania rzetelnych informacji dotyczących zobowiązania. W przedmiotowej sprawie konsumenci, pod wpływem otrzymywanych informacji, mogli podejmować konkretne, niekorzystne decyzje dotyczące zawarcia umowy, których inaczej by nie podjęli.

Niezależnie od powyższego, Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt, że zarzucane Przedsiębiorcy praktyki mają charakter krótkotrwały, gdyż są stosowane przez Przedsiębiorcę od rozpoczęcia stosowania wzorów umów pn. „UMOWA INWESTYCYJNA 600+ RENT A CAR”, wykorzystywanych w ramach zawierania i wykonywania umów z konsumentami, tj. od 10 stycznia 2019 r. do chwili obecnej.

Prezes Urzędu, w odniesieniu do praktyk zarzuczonych Przedsiębiorcy w pkt I.1-I.2 sentencji decyzji za okoliczność obciążającą uznał umyślność działania oraz znaczny zasięg terytorialny naruszenia. Umyślność działania Przedsiębiorcy została już omówiona powyżej. W odniesieniu do znacznego zasięgu terytorialnego wskazać należy, że Spółka dociera do potencjalnych klientów z informacją o prowadzonej przez siebie działalności poprzez stronę internetową <https://autorentier.pl/> oraz fanpage na Facebooku <https://www.facebook.com/Auto-Rentier-14175222930774/> w związku z tym, z oferty zawarcia umowy inwestycyjnej proponowanej przez Przedsiębiorcę może potencjalnie skorzystać każdy konsument.

Prezes Urzędu uznał, że nie występują okoliczności łagodzące w przypadku praktyk zarzuczonych Przedsiębiorcy w pkt I.1-I.2 sentencji decyzji.

Uwzględniając powyższe Prezes UOKiK ustalił wysokość kary za stosowanie praktyk opisanych w punktach I.1-I.2 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **42 000,00 zł (słownie: czterdzieści dwa tysiące złotych)**, osobno za każdą z praktyk. Kwota każdej z ustalonych wyżej kar stanowi ok 98% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 6 uokik.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt IV sentencji niniejszej decyzji.

Koszty postępowania (pkt V rozstrzygnięcia decyzji)

Zgodnie z art. 80 uokik, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. Zgodnie z art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania.

Zgodnie z art. 263 § 1 kpa, do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 uokik, a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych. Zgodnie z art. 264 § 1 kpa jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

W wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu w pkt I rozstrzygnięcia niniejszej decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu ze stroną postępowania. W związku z powyższym, postanowiono obciążyć stronę postępowania kosztami postępowania w wysokości 30,30 zł (słownie: trzydzieści złotych trzydzieści groszy).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Wobec powyższego, orzeczono jak w pkt V sentencji decyzji.

Pouczenia

Zgodnie z art. 112 ust. 3 uokik karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. 2019 poz. 1460 ze zm., dalej: kpc) - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r., poz. 785 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w zw. z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 500 zł.

Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie (ust. 1). Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki (ust. 2).

Zgodnie z art. 105 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 kpc, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt. V sentencji niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 264 § 1 kpa w zw. z art. 80 uokik oraz stosownie do art. 81 ust. 5 uokik w związku z 479³² § 1 i § 2 kpc, przedsiębiorcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Łodzi*

Tomasz Dec

Otrzymuje:

[...]